



---

*Dokument na rokovanie*

---

**B9-0096/2024**

1.2.2024

## **NÁVRH UZNESENIA**

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B9-0000/2024

v súlade s článkom 136 ods. 5 rokovacieho poriadku

o dohodách o pridružení týkajúcich sa účasti tretích krajín na programoch Únie  
(2023/3018(RSP))

**Jean-Lin Lacapelle**

v mene Výboru pre zahraničné veci

**Christian Ehler**

v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

**uznesenie Európskeho parlamentu o dohodách o pridruženíach týkajúcich sa účasti tretích krajín na programoch Únie (2023/3018(RSP))**

*Európsky parlament,*

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej článok 218,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013<sup>1</sup> (nariadenie Horizont Európa), a na vyhlásenie o dohodách o pridružení uvedené v pozícii Parlamentu v prvom čítaní zo 17. apríla 2019 k uvedenému nariadeniu<sup>2</sup>,
- so zreteľom na návrh Partnerskej dohody o vzťahoch a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Novým Zélandom na strane druhej<sup>3</sup>,
- so zreteľom na dohodu medzi Európskou úniou na jednej strane a Novým Zélandom na strane druhej o účasti Nového Zélandu na programoch Únie<sup>4</sup>,
- so zreteľom na dohodu medzi Európskou úniou na jednej strane a vládou Faerských ostrovov na strane druhej o účasti Faerských ostrovov na programoch Únie<sup>5</sup>,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1526 z 9. septembra 2022 o poverení začať rokovania s Kanadou o dohode o všeobecných zásadách účasti Kanady na programoch Únie a o pridružení Kanady k programu Horizont Európa – rámcovému programu pre výskum a inovácie (2021 – 2027)<sup>6</sup>,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/1081 z 15. mája 2023 o poverení začať rokovania s Japonskom o dohode o všeobecných zásadách účasti Japonska na programoch Únie a o pridružení Japonska k programu Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie (2021 – 2027)<sup>7</sup>,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/1093 z 15. mája 2023, o poverení začať rokovania s Kórejskou republikou o Dohode o všeobecných zásadách účasti Kórejskej republiky na programoch Únie a o pridružení Kórejskej republiky k programu Horizont

---

<sup>1</sup> Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1.

<sup>2</sup> pozícia Európskeho parlamentu v prvom čítaní zo 17. apríla 2019 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inovácie a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia (Ú. v. EÚ C 158, 30.4.2021, s. 184).

<sup>3</sup> Ú. v. EÚ L 321, 29.11.2016, s. 3.

<sup>4</sup> Ú. v. EÚ L 182, 19.7.2023, s. 4.

<sup>5</sup> Ú. v. EÚ L 154, 7.6.2022, s. 4.

<sup>6</sup> Ú. v. EÚ L 237, 14.9.2022, s. 17.

<sup>7</sup> Ú. v. EÚ L 144, 5.6.2023, s. 58.

Európa – rámcový program pre výskum a inovácie (2021 – 2027)<sup>8</sup>,

- so zreteľom na rámcovú dohodu o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou z 20. novembra 2010<sup>9</sup>,
- so zreteľom na otázku Komisii o dohodách o pridružení týkajúcich sa účasti tretích krajín na programoch Únie (O-000004/2024 – B9-0000/2024),
- so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre priemysel, výskum a energetiku,

### ***Všeobecné aspekty***

1. uznáva potenciál obohatiť výsledky programov Únie prostredníctvom aktívnej a vzájomne prospešnej spolupráce s tretími krajinami, ktoré majú spoločné demokratické hodnoty s EÚ;
2. uznáva program Horizont Európa za najväčší program spolupráce v oblasti výskumu a inovácií na svete na obdobie rokov 2021 – 2027;
3. podporuje pridruženie tretích krajín, ktoré majú dobré kapacity v oblasti vedy, technológií a inovácií, k programu Horizont Európa a uznáva, že takáto spolupráca prispieva k celkovej sile a účinnosti vonkajšej činnosti Únie; nabáda Komisiu, aby hľadala a uzatvárala ďalšie dohody o pridružení s tretími krajinami, pretože to zvyšuje konkurencieschopnosť EÚ na svetovej scéne; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa vo všetkých príslušných dohodách o pridružení podporovali ciele programu Horizont Európa v oblasti klímy;
4. zdôrazňuje, že pridruženie tretích krajín k programom EÚ nie je len technickým aktom, ale skôr politickým rozhodnutím týkajúcim sa vzťahov pridružených krajín s EÚ a konkrétne v prípade programu Horizont Európa otázkou vedeckej a akademickej slobody;
5. uznáva pravidlá stanovené v zmluvách, ktoré sa musia dodržiavať v súlade so zásadou právneho štátu, aby sa zachovala inštitucionálna rovnováha a úloha, ktorá sa priznáva Parlamentu; domnieva sa, že sa musí dodržiavať zásada lojálnej spolupráce, ktorou sa zaručuje, že všetky inštitúcie EÚ si navzájom pomáhajú pri plnení úloh vyplývajúcich zo zmlúv, a to aj s cieľom zabezpečiť, aby sa viac zohľadňoval názor Európskeho parlamentu ako priameho zástupcu občanov EÚ;
6. spochybňuje prístup Komisie, pokiaľ ide o uzatváranie medzinárodných dohôd venovaných účasti tretích krajín na programoch Únie, ktorý bráni Parlamentu vo výkone jeho výsadných práv v rámci postupov uzatvárania medzinárodných dohôd Únie;
7. naliehavo vyzýva Komisiu a Radu, aby pri uzatváraní akýchkoľvek dohôd o pridružení,

---

<sup>8</sup> Ú. v. EÚ L 146, 6.6.2023, s. 18.

<sup>9</sup> Ú. v. EÚ L 304, 20.11.2010, s. 47.

ktoré sa budú riadiť touto novou štruktúrou, v plnej miere zohľadnili úlohu Parlamentu v súlade so zmluvami;

8. zdôrazňuje, že jeho schopnosť vyjadriť zmysluplný súhlas s medzinárodnými dohodami, ktoré sa konkrétne týkajú účasti konkrétnych krajín na programoch Únie, je obmedzená skutočnosťou, že takéto dohody nestanovujú štruktúru, ktorá by zaručovala parlamentnú kontrolu v rámci postupu udeľovania súhlasu s pridružením ku konkrétnemu programu Únie;

### ***Dohody o spolupráci a pridružení medzi Novým Zélandom a Európskou úniou***

9. uznáva silné historické a kultúrne väzby medzi EÚ a Novým Zélandom, ako aj výborný stav ich bilaterálnych vzťahov, ktoré sú založené na spoločných demokratických hodnotách a mnohých spoločných záujmoch; oceňuje vynikajúcu spoluprácu v oblasti obchodu, zahraničnej politiky, výskumu a inovácií a na multilaterálnych fórach;
10. zdôrazňuje dôležitú úlohu Nového Zélandu ako jedného z kľúčových partnerov EÚ s podobným zmysľaním v dynamickom a strategicky a hospodársky významnom indicko-tichomorskom regióne; vyzýva na hlbšiu spoluprácu v oblastiach spoločného záujmu, najmä v oblasti zahraničných vecí; v tejto súvislosti zdôrazňuje prebiehajúcu bezpečnostnú spoluprácu medzi EÚ a Novým Zélandom, najmä pokiaľ ide o operácie a misie v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ; pripomína, že Nový Zéland zaujal rovnaké stanovisko ako EÚ, keď odsúdil nezákonnú inváziu Ruska na Ukrajinu a podporil Ukrajinu poskytnutím pomoci a zavedením sankcií proti Rusku;
11. okrem toho zdôrazňuje nedávno uzavretú dohodu o voľnom obchode medzi EÚ a Novým Zélandom, ktorej zámerom je ešte viac posilniť dvojstranné vzťahy a liberalizovať a uľahčiť obchod a investície, čím sa vytvoria významné vzájomné výhody a hospodárske príležitosti pre podniky a spotrebiteľov, a ktorá zahŕňa prísne a záväzné sociálne a environmentálne záväzky týkajúce sa Parížskej dohody; zdôrazňuje pozitívnu úlohu, ktorú môže európska diaspora na Novom Zélande zohrávať pri ďalšom prehlbovaní vzťahov medzi Novým Zélandom a EÚ;
12. uznáva, že EÚ a Nový Zéland majú dlhú históriu spolupráce v oblasti výskumu; zdôrazňuje, že Nový Zéland má výborné výsledky v účasti na programe Horizont 2020, v rámci ktorého bolo financovaných 77 projektov, a že novozélandskí výskumní pracovníci sa mohli zúčastniť na dvoch predchádzajúcich rámcových programoch pre výskum a inovácie, RP7 a iniciatíve Horizont 2020, čo poukazuje na potenciálne výhody pridruženia Nového Zélandu k programu Horizont Európa;
13. víta návrh na posilnenie partnerstva EÚ s Novým Zélandom prostredníctvom pridruženia Nového Zélandu k programu Horizont Európa, v rámci ktorého sa ďalej posilní spolupráca v oblasti výskumu a inovácií a z Nového Zélandu spraví najdôležitejšieho regionálneho partnera EÚ v oblasti vedy a inovácií; konštatuje však, že chýbajú ustanovenia, ktorými by sa umožnila riadna parlamentná kontrola budúceho pridruženia Nového Zélandu k programom Únie;
14. poukazuje na to, že v dohode o účasti Nového Zélandu na programoch Únie Komisia a Rada udeľujú spoločnému výboru zriadenému na základe tejto dohody právomoc prijímať protokoly o zapojení Nového Zélandu do akéhokoľvek programu Únie napriek

tomu, že Parlament proti tejto výsade namieta, čo de facto udeľuje spoločnému výboru vykonávaciu právomoc v podstatných aspektoch; konštatuje, že medzi základné rozhodnutia, ktoré sa delegujú na spoločný výbor, patrí rozsah pridruženia k jednotlivým programom, ako aj základné ustanovenia týkajúce sa automatického korekčného mechanizmu;

15. vyjadruje poľutovanie nad tým, že spoločný výbor je oprávnený prostredníctvom protokolov meniť akýkoľvek prevládajúci protokol o pridružení, ktorý môže zahŕňať aj ustanovenia týkajúce sa revízií, auditov a finančných nezrovnalostí; uznáva, že k týmto zmenám by došlo bez dodatočnej účasti Parlamentu; uznáva, že udelením súhlasu by Parlament v skutočnosti udelil spoločnému výboru neobmedzený mandát; poukazuje na to, že Rada má za úlohu monitorovať činnosť Komisie v spoločnom výbore, ale v skutočnosti túto povinnosť často zanedbáva a nepodáva Parlamentu dostatočné správy, čo vedie k úplnému nedostatku dohľadu a kontroly nad týmito medzinárodnými dohodami;
16. zdôrazňuje svoj postoj k dohodám o pridružení týkajúcich sa programu Horizont Európa, ktorý prijal vo vyhlásení sprevádzajúcom prijatie nariadenia Horizont Európa, a zdôrazňuje, že žiadny orgán zriadený prostredníctvom takýchto dohôd by nemal obchádzať potrebu získať zmysluplný súhlas Parlamentu; domnieva sa, že by sa na takýto orgán nemali delegovať podstatné aspekty zapojenia tretej krajiny do programu Horizont Európa;
17. nesúhlasí s touto novou štruktúrou medzinárodných dohôd, v rámci ktorej sa neumožňuje Parlamentu vykonávať svoje právomoci v súlade s článkom 218 ods. 6 písm. a) ZFEÚ; domnieva sa, že sa tým bráni plneniu výsadných právomocí Parlamentu, zanedbáva požadovaná inštitucionálna rovnováha, a preto je potrebné ju zmeniť;
18. v tejto súvislosti pripomína, že v článku 218 ods. 10 ZFEÚ sa stanovuje, že Parlament by mal byť bezodkladne a v plnom rozsahu informovaný vo všetkých fázach postupu rokovania a uzatvárania medzinárodných dohôd uvedených v tomto článku, a že ako rozhodol Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ), toto pravidlo je vyjadrením demokratických zásad, na ktorých je EÚ založená; zdôrazňuje najmä skutočnosť, že Súdny dvor Európskej únie už skôr uviedol, že zapojenie Parlamentu do rozhodovacieho procesu je na úrovni EÚ odrazom základnej demokratickej zásady, podľa ktorej sa má ľud podieľať na výkone moci prostredníctvom zastupiteľského zhromaždenia<sup>10</sup>;
19. v tejto súvislosti pripomína, že predmetné dohody nemajú obdobu, pretože sa nimi umožňuje účasť nového typu tretích krajín a po prvýkrát sa tak deje prostredníctvom všeobecnej dohody, ktorá sa vzťahuje na všetky programy Únie; zdôrazňuje, že v minulosti sa takáto účasť zabezpečovala prostredníctvom individuálnej dohody pre každý program Únie a obmedzovala sa na konkrétny viacročný finančný rámec; zdôrazňuje, že vzhľadom na novú povahu týchto dohôd Parlament nemá k dispozícii náležité údaje alebo informácie, ktoré by sa mohli použiť na zmysluplné posúdenie ich potenciálneho vplyvu na súčasnú generáciu programov Únie alebo na budúce generácie

---

<sup>10</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 29. októbra 1980, Roquette Frères/Rada, vec C-138/79, ECLI:EU:C:1980:249, bod 33 a rozsudok z 24. júna 2014, Parlament/Rada, vec C-658/11, ECLI:EU:C:2014:2025, bod 81.

programov Únie;

20. domnieva sa, že v tejto súvislosti by mal byť Parlament schopný zmysluplne zabezpečiť účasť občanov na rozhodovacom procese vzhľadom na štruktúru týchto medzinárodných dohôd, v ktorých sa rozhodnutie o pridružení, vrátane rozsahu tohto pridruženía, k danému programu tretej krajiny prijíma až v budúcnosti, často dlho po tom, ako Parlament súhlasil s uzavretím pôvodnej dohody s touto treťou krajinou;
21. pripomína, že jeho postoj k prístupu Komisie by sa nemal chápať ako námietka voči Novému Zélandu alebo dobre zavedenej a silnej spolupráci, ktorá vždy existovala medzi touto krajinou a EÚ;

### ***Účasť iných podobne zmýšľajúcich krajín na programoch Únie***

22. vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrh dohody o účasti Faerských ostrovov a navrhované pridruženía Kanady, Kórejskej republiky a Japonska majú rovnakú štruktúru ako návrh dohody s Novým Zélandom; žiada, aby Komisia nebránila výkonu práva Parlamentu na súhlas s akýmkoľvek pridružením k programu Únie a aby sa dohody o pridružení s novými partnermi uzatvárali len vtedy, keď Parlament mohol uplatniť svoje právo na zmysluplný súhlas;
23. vyjadruje znepokojenie nad tým, že nedávno dohodnutá automatická zľava z príspevku Spojeného kráľovstva do programu Horizont Európa v prípade „nižšej ako očakávanej“ účasti Spojeného kráľovstva v programe viedla k nesúladu s ustanoveniami dohody o obchode a spolupráci medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, s ktorou Parlament vyslovil súhlas;

### ***Ďalší postup***

24. pripomína, že by mal byť bezodkladne a v plnom rozsahu informovaný o všetkých fázach rokovaní a uzatvárania medzinárodných dohôd v súlade s rámcovou dohodou o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou;
25. vyzýva Komisiu, aby mu pravidelne predkladala podrobné správy o vykonávaní dohôd, ako napríklad aktualizované informácie o takých aspektoch, ako sú dosiahnuté míľniky, problémy, ktorým čelí, miera úspešnosti návrhov subjektov z tretích krajín, ročné príspevky tretích krajín, plnenie rozpočtu a výsledky auditu;
26. naliehavo vyzýva Komisiu, aby začala rokovania o medziinštitucionálnej dohode, ktorá by stanovila všeobecné zásady demokratickej kontroly vykonávania dohôd o účasti tretích krajín na programoch Únie zo strany Parlamentu;
27. vyjadruje nádej, že Komisia objasní situáciu a poskytne náležitú a uspokojivú odpoveď na otázku Parlamentu na ústne zodpovedanie, aby bolo možné udeliť súhlas; je ochotný plne spolupracovať s Komisiou a Radou na dosiahnutí tohto výsledku;

o

o o

28. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.